

Bančnike v zapor

To je med drugim v julijskem intervjuju za časopis Independent povedal ekonomist Joseph Stiglitz. Ni neoliberallec, tako da ga tudi v Sloveniji najbrž večinsko razumemo.

Zakaj so bančniki torej še na prostosti? O sistemskem tveganju, ki so ga povzročali, o nekaterih kamenčkih v mozaiku bančnih obvodov pravil pišemo v sosednjem članku. Bančniki takšne prakse zanikajo, a čedalje več ljudi z druge strani jih razkriva. Zakaj torej niso v zaporu? Odgovor je, da zato, ker pač bančniki, ne politiki, ne regulatorji, ne nadzorniki, ne lobiji, celotna sprega, ki je potrebna, da stvari tako uničimo, kot so uničene zdaj, niso naredili nič protizakonitega. Ali res?

Poglejmo najprej bančnike. Žalostno je, da Bine Kordež govori, kako so ga banke silile, da si je sposodil denar in prevzel Merkur, ki je potem žalostno izčrpan potonil. Enako žalostno je tudi, da bančniki trdijo, da so za vse njihove luknje krivi politični pritiski. Zadnja razkritja bančne inventivnosti pri domnevnem goljufanju in preslepitvah varnosti bančnega sistema povedo, da ti manevri nimajo zveze s poslovanjem po varnih bančnih standardih. Tudi ko se politika ni vmešavala, so bile prakse slabe. Ustvarjali ste parkirišča in netransparentnost, hkrati pa vreščali, da teh ni? Posojila ste dajali le, če vam je kdo finančni lastni kapital? Prikrivali ste izpostavljenost do prijateljev in izsiljevali za pomoč? In noben bančni direktor ne nadzornik ni rekel ne, temveč ste si vzajemno držali štango? Lahko da ste opravili delo, za katero so vas nastavili politika, lobiji in interesi. Niste pa opravili koristnega dela – dostop in multiplikacija virov za naložbe, podjetja, službe, za rast.

In potem nadzor. Nadzor nad bankami ne pomeni, da se zasuvaš z milijoni podatkov o bančnem poslovanju. Nadzor nad bankami ne pomeni, da hodiš na kosila z direktorji bank, ki so tvoji prijatelji. Nadzor nad bankami ne pomeni, da kimaš politiki in trgu sporočaš, kako je vse lepo in krasno, medtem ko ti celo mediji vsak dan pišejo o slabih praksah in luknjah. Nadzor nad bankami skrajno poenostavljeno pomeni, da strokovno pravočasno treščiš svojega najboljšega prijatelja bančnika in svojega drugega najboljšega prijatelja politika, ko z denarjem drugih ljudi v bankah delata kot svinja z mehom. Nadzor pomeni, da zaznaš anomalije in jih preprečiš. Bančni

UREDNIŠKI KOMENTAR

Simona Toplak

simona.toplak@finance.si

nadzor je, da odkrivaš, ne da prikrivaš. Bančni nadzor je samotna, neugledna, sramotno tečna, osovražena služba. Zanimivo, koliko ljudi se je greblo zanjo. Mogoče niso dojeli bistva. Mogoče zato nadzor ni opravil svojega dela. Čakam sicer, da rečete, da ste ga. Potem razmislite o stiku z realnostjo.

In nazadnje politika. Delo politike ni, da se gre biznis, ne zase ne za svoje prijatelje. Pri nas se je politika šla biznis za svoje prijatelje. Zato je morala ohranjati svojo moč v podjetjih in bankah. Zato je morala nastavljeni direktorje, ki so ji pomagali uresničevati le ta cilj, ne ciljev podjetja. Zato imamo luknje v podjetjih in bankah. Zato smo nekonkurenčni.

Obveznost politike, države, demokracije je, da vzpostavi sistem, kjer imajo vsi igralci enakopraven dostop in enakopravno obravnavo, enostavno poslovanje in pravno varnost. Ker se je naša politika ukvarjala s posli za prijatelje, je tudi sistem prilagajala prijateljem. Preostalo zakonodajajo, denimo delo na črno in druge za lobije nepomembne podrobnosti, pa je prepustila tisočim uradnikov brez repa in glave. Zato zdaj za milijonsko krago malih delničarjev dobiš pogojno. In zato imamo zdaj cel kup birokratske zakonodaje, ki davi normalne podjetnike. Kdo je zares kaznovan?

Imamo direktorje državnih firm, ki ne zmorejo sprejeti ene same odločitve, ne da bi prej vprašali politiko. Hkrati vpijejo, kako so slabo plačani za svojo odgovornost. Imamo direktorje, ki niso dosegli nobenega postavljenega cilja, pa jih nihče ne zamenja. Ker ima paradržava od njih še vedno koristi. Imamo podjetja in tudi banke, ki so državni, pa nič vredni. Imamo Slovenijo, pa nas vsi poznajo po tem, da zaradi tega, kar imamo, potrebujemo pomoč. Vse zato, ker ljudje ne opravljajo svojega dela. Zato, ker škodijo. In tudi zato, ker tisti, ki škodijo, niso zaprti, ampak nagrajani.

► Ocenite komentar, napišite svoje mnenje: www.finance.si/komentarji

